

LETRAS D'OC

N° 1 – Genièr – Febrièr – Març de 1965

Revista Literària de l'Institut d'Estudis Occitans

EDITORIAL, Christian RAPIN

PROSAS

LO CINC DE JUNH, Ives ROQUETA

DEFINICIONS, Christian RAPIN

POESIA

PSICOSI, Gilabèrt SUBERROCAS

CRONICAS

L'OCCITAN BLOS, Jacques TAUPIAC

LOS LIBRES, per Robèrt LAFON, Christian RAPIN, J.-B. SEGUIN

EDITORIAL

Amb OC, es un episòdi de la nòstra renaissença que s'acaba. D'efièit, OC foguèt bèl brieu lo rendèt-vos dels melhors escrivans d'expression occitana. Rars son los qu'i collaborèron pas al mens un còp, que mesclèron pas lor votz a aquel concèrt optimista e grèu ont vesiàm un grop téner en esvelh la consciéncia d'òc e ensajar de pòrger al mond literari un resson autenticament occitan.

LETRAS D'OC succedís a OC. Lo concèrt que ne parlàvem s'es fait mai blos e mai universal. Dapàs, a proporcion que la literatura se despulhava de l'esperit dètz e noven e felibrenc, una concepcion mai larga del fait occitan s'amagestrava. Es atal que del besonh de portar la luta sul terren de las idèas es espelida la novèla revista VIURE que ven ocupar una plaça qu'èra a prendre. Es amb un sentiment d'amaisament que devèm salutar aquela publicacion. Nos sentèm mai liures. D'ara enlà, poirem, sens recacòr, nos consacrar al prètz-fait qu'es nòstre, es a dire l'empurament de la cultura d'òc, fins que tornarmai pòsca far rampèu a las autras grandas culturas, e en defòra de tota vana polemica. Aicí, dins LETRAS D'OC, èm a la crosièra dels camins, al lòc ont prosators, poètas, dramaturges, ensagistas, escrivans de tota mena e de tots bòrds desboissaràn una vision del mond feita de la sintèsi de totas las temptativas escampilhadas.

Sens estrambòrd coma sens desenlusiment, amb fisança, la literatura d'òc buta davant.

Cristian RAPIN.

LO CINC DE JUNH

Besièrs, lo cinc de junh, a sièis oras e mièja, tot es en òrdre la vesprada e nosautres. Ges d'odor monta pas de la tèrra, la tèrra aici a pas ges d'odor, e lo parfum del telh de l'autre band de la carrièira caldrà encara esperar una orada, lo temps que lo vent vire e venga de la mar, per qu'arribe ont sèm. Pausar sa votz. Ensajar de dire la patz. Rojolina del vèspre. Dessús mon cap la gàbia penja, lo canari lo pòdi pas veire, mas sabi qu'es bòrlhe d'un uòlh. Al bruch que mena ara, devinhi qu'es a prene son balanç e ara que s'esposca dins l'aiga. Es pas son ora, mas de qué far? Es que i a d'oras, uòi? De tot uòi es que i a agut d'oras? E ara Tautisson confla sas plumas, estira sas alas, beu, beu, beu...

Es pas qu'apuèi que cantarà. Mandarà sa crida rotlada, tenguda, que s'engavacha al cap d'un brieu, e quand se calarà me semblarà que lo silenci còpe. Puèi l'aucèl se perdrà, et tanben, coma tot dins una jòia mofla.

Cutarai los uòlhs un moment. Daissarai venir l'òrt. L'an asagat un pauc trop lèu se pòt, davant que lo caud tòmbe, e las tomatas alatejan. Al mitan de la lèa de ròsas pèrdon sos fulhons e a senèstra, a cima de paret, una trelha verdeja e roseja contra lo blanc del gip. Las paraulas dels petancaires, sovent fau la partida amb eles, mas uòi n'ai pas agut brica l'enveja, venon de luònh, se mesclan, confondudas, passadas al dralh, impossiblas de comprene. A moments un carrèu peta, las votz mòntan puèi s'amaisan, lo jòc reprén e tot se cala. Lo cèl barrat en dessús de nosautres, raiat d'irondeles sens fin es una granda jòia distanciada. Lo vent a finit per virar e lo cèl doçament carreja. Devèrs marin un nivol